

Царапкіна М. О.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

ЛІКВІДНІСТЬ ТА ПЛАТОСПРОМОЖНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА ЯК ЕЛЕМЕНТ АНАЛІЗУ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА

В будь-якій економічній ситуації підприємство, яке займається комерційною діяльністю, сприйнятливим до змін в економіці. Для його постійної та безперебійної роботи без порушень взаємозв'язків потрібно управління всіма господарськими та фінансовими процесами. В системі такого управління значне місце відводиться ліквідності та платоспроможності.

Платоспроможність підприємства – здатність організації вчасно задовольняти платіжні вимоги постачальників згідно з господарськими договорами, повернення кредитів, забезпечити оплату праці персоналу, внесення платежів до бюджетних та позабюджетних фондів, тобто це здатність підприємства розраховуватися по всім довгостроковим зобов'язанням.

Оцінка платоспроможності по балансу здійснюється на основі характеристики ліквідності оборотних активів. Ліквідність балансу – ступінь покриття активами зобов'язань підприємства, термін перетворення яких в грошову форму відповідає терміну погашення цих зобов'язань [1].

Поняття ліквідності та платоспроможності близькі, але ліквідність є більш об'ємною, адже платоспроможність залежить від рівня ліквідності балансу.

У практичній діяльності розрізняють декілька рівнів ліквідності підприємства [1]:

– нормальний – характеризує підприємство, яке вчасно погашає борги по своїм зобов'язанням впродовж всього року;

– обмежений – у суб'єкта обмежена свобода у виборі прийнятних фінансових та виробничих рішень;

– низький – підприємство нездатне вчасно погасити свої поточні боргові зобов'язання.

Для оцінки спроможності організації виконати свої короткострокові зобов'язання використовують коефіцієнти ліквідності [2]:

- коефіцієнт абсолютної ліквідності (відношення грошових коштів до поточних зобов'язань) – відображає частину короткострокових позик, які при необхідності будуть погашені негайно;

- коефіцієнт поточної ліквідності (різниця оборотних активів та запасів у відношенні до поточних зобов'язань) – показує яку частину поточних зобов'язань підприємство здатне погасити за рахунок найбільш ліквідних оборотних коштів: грошові кошти та їх еквіваленти, фінансові інвестиції та дебіторська заборгованість;

- коефіцієнт загальної ліквідності (відношення між оборотними активами та поточними зобов'язаннями) – відображає загальну оцінку ліквідності активів підприємства.

Ліквідність балансу є базою та методом підтримки платоспроможності підприємства. Підприємству з високим іміджем і що є безперервно платоспроможним простіше підтримувати свою ліквідність. Низький рівень платоспроможності, який може бути представлений у вигляді нестачі готівки і присутності прострочених платежів, може бути випадковим, тимчасовим і хронічно тривалим.

Тому, проводячи аналіз платоспроможності підприємства, необхідно звернути увагу на причини фінансових труднощів на скільки часто вони утворюються і на який період. Причинами неплатоспроможності підприємства можуть бути: не виконання плану прибутку, недолік власних джерел самофінансування, високий відсоток оподаткування. Однією з причин погіршення платоспроможності може бути неправильне використання оборотного капіталу: відволікання в дебіторську заборгованість, вкладення в надпланові запаси і на інші цілі, які тимчасово не мають джерел фінансування.

Таким чином, аналіз платоспроможності та ліквідності підприємства є важливим фактором добре спланованого фінансового менеджменту на будь-якому підприємстві. Труднощі з ліквідністю можуть мати дуже важкі наслідки для

компанії включаючи банкрутство. Для підвищення цих показників необхідно своєчасної аналізувати фінансову діяльність підприємства.

Список використаних джерел:

1. Тютюнник Ю. М. Фінансовий аналіз: [навчальний посібник] / Ю. М. Тютюнник. – 2-ге вид., перероб. і доп. – Полтава: РВВ ПДАА, 2014. – 358 с.
2. Харченко О. С. Управління платоспроможністю в системі фінансової безпеки підприємств: дис. ... канд. екон. наук / О. С. Харченко; ПВНЗ «Європейський університет». – К., 2015. – 253 с.